CURRENDA

Episcopalis Consistorii Premisliensis r. l.

Annus 1875.

II.

Accepimus Fratres Venerabiles ac Filii carissimi Epistolam Encyclicam, qua Sanctissimus Dominus Noster Pius PP. IX. anno septingentesimo quinto supra millesimum octingentesimum, Ecclesiæ thesauros in universis orbis terræ regionibus aperiendos esse constituit, atque hocce anno maximum jubilæum celebrandum indixit, annutiavit ac promulgavit.

Nr. 16. præs. Communicantur VV. Clero diœcesano: Encyclica SS. D. Pii PP. IX. qua annuntiatur Jubilæum pro anno 1875., item instructio, atque Encyclica Leonis PP. XII. de Jubilæi extensione occasione jubilæi anni 1825. Ultimo adjunguntur Litterae Pastorales ad populum fidelem.

Communicantes Vobiscum appositam $^1/_1$ præfatam Epistolam Apostolicam sequentia pro instructione Vestra commemoranda esse censemus.

I. Annuo temporis spatio jubilæi istius indulgentia semel tantum lucrari potest.

Adeoque facultates Vobis concessas, una vice tantum et pro iis solis inserviunt, qui jubilæum consequi sincere ac serio statuerunt, atque ex hoc animo ipsum lucrandi et reliqua opera, ad id lucrandum necessaria, adimplendi ad sacramentalem confessionem accedunt. Quare pœnitens, qui vi jubilæi ejusdem a censuris et a casibus reservatis fuerit absolutus, si iterum incidat in casus et censuras reservatas, vel nova votorum commutatione indigeat, etiamsi injunctas conditiones iterato adimpleret, vi jubilæi secunda vice nequit absolvi. Qui vero indulgentiam jubilæi non solum pro se, sed etiam pro animabus defunctis lucrari cupit, tenetur opera injuncta iterare.

II. Facultates vero in Encyclica expressæ sunt sequentes:

1. Pro pœnitentibus:

a) Licentia eligendi confessarium inter approbatos a Nobis vel ab Episcopo loci, ub confessio fit. Hinc regulares absque superiorum suorum permissione quemcumque sacerdotem, etiam sæcularem, eligere possunt.

b) Moniales vero et earum novitiæ pariter alium sacerdotem, dummodo a Nobis ad audiendas monialium confessiones approbatus sit, in confessarium optare possunt. Excipitur solummodo casus compliciis. Declaravit enim Benedictus XIV., quod extra mortis periculum sacerdos nunquam — etiam tempore — jubilæi absolvere poterit complicem suum in peccato turpi.

2. Pro Confessariis:

a) Facultas absolvendi a quibuscumque peccatis, tam Papae, quam Nobis reservatis, adeoque etiam ab hæresi, abjuratis tamen prius, et retractis erroribus prout de jure. (S. Pœnitent. Apostolica dd. 11. Aprilis 1869.)

Excipiuntur solummodo:

a) Absolutio eorum, qui innocentes sacerdotes confessarios criminis sollicitationis ad turpia falso accusant.

b) Absolutio a pœna majoris excommunicationis in eos latae, qui complicem in peccato turpi absolvere præsumunt (Rescr. S. Congr. S. Officii dd. 27. Junii 1866.)

b) Facultas absolvendi ab excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis censuris et sententiis.

Excipuntur: Nominatim excommunicati et suspensi, nisi intra tempus anni jubilæi satisfecerint, et cum partibus, ubi opus fuerit, concordaverint.

c) Facultas dispensandi ab irregularitatibus occultis, quae ob censurarum violationem per exercitium Ordinis incursæ sunt.

d) Facultas commutandi vota quæcumquæ, etiam jurata ac Sedi Apostolicae vel Nobis reservata.

Excipe: **a)** Votum castitatis perpetuæ, **b)** ingressus in religionem, **c)** vota in favorem tertii, si jam sint acceptata, nisi tertius juri suo renuntiaverit, **d)** vota pœnalia, quæ præservativa a peccato dicuntur, nisi commutatio fiat in aliud opus, quod aeque vel magis ad præservandum conducit.

Hoc loco attentos reddimus Confessarios ad vota plenariæ vel particularis abstinentiæ a cremato potu inebriante, quæ extra Confraternitatem emissa Sedi Nostræ reservata habentur. Commutatio illorum vix absquæ periculo relapsus effici potest,

e) Hæ vero absolutiones, dispensationes et commutationes nonnisi in foro conscientiæ exerceri possunt, adeoque non extra actum sacramentalis confessionis.

III. Quoad conditiones ad Jubilæum lucrandum requisitas:

A. Indulgentiæ anni jubilæi ab extraordinariis seu ad instar concessis differunt operibus, quæ ad illas consequendas injunguntur. In anno enim jubilaeo injungitur solummodo:

1. Visitatio quatuor ecclesiarum devoto animo per quindecim dies etiam interpolatos facienda.

2. Pia oratio ibidem pro catholicæ Ecclesiæ et Sedis Apostolicæ prosperitate et exaltatione, pro extirpatione hæresum, omniumque errantium conversione, pro totius populi christiani pace et unitate, et ad mentem Sanctissimi Patris facta.

3. Confessio peccatorum cum sincero dolore peracta, licet quis sola venialia habeat.

4. Communio in statu gratiæ accepta.

Ad 1. Statuimus sequentia:

In Nostra Urbe Episcopali designamus pro stationibus præter ecclesiam Nostram cathedralem, ecclesiam cathedralem ritus rutheni, tum ecclesias PP. Minorum Conventualium *) et PP. Reformatorum.

In civitatibus, ubi plures adsunt ecclesiæ, rector parochiæ præter ecclesiam parochialem alteram ecclesiam pro visitatione populo indicabit, ita tamen, ut duo altaria per eundem designanda in parochiali et duo in altera ecclesia pro stationibus inserviant.

Ubi præter ecclesiam latinam datur ecclesia ritus rutheno-uniti, cum illius rectore parochus noster conveniat, suamque eccclesiam pro fidelibus rutheno catholicis qua stationalem offerendo reciprocam ab illo humanitatem pro fidelibus sui ritus expetat·

In locis vero, ubi talis conventio impossibilis est, vel ubi præter parochialem nulla adest ecclesia, et ubi in parochiali unum sollummodo altare datur, tot visitationes ejusdem ecclesiae substituimus, quot diversarum ecclesiarum pro acquisitione jubilæi exiguntur.

Respecta autem exiguitate talis ecclesiae sufficiet orare ante ostium, sub vestibulo vel in cœmeterio, si quis præ hominum multitudine ecclesiam ingredi nequeat, item ante ostium ecclesiae, si hoc clausum sit.

Ubi vero adest ecclesia pluribus altaribus provisa, et nulla capella prope ecclesiam posita, ibi altaria pro stationibus assignanda esse decernimus, ex quo fluit, hoc

*) NOTA. Si ob fabricam in fronte dictae ecclesiae accessus impediretur, tunc ecclesia Monialium Ordinis S. Benedicti pro statione inserviat.

in casu ecclesiam visitari debere, et opus esse preces respectivas saltem motu corporali versus illud altare, quod stationale est, absolvere.

In casu vero, ubi ecclesia capellas habeat, vel prope eandem sitae inveniantur capellæ, hae quoque præter ecclesiam pro stationibus assignentur.

In pagis autem ab ecclesia parochiali notabiliter remotis, quorum incolae non solum distantia loci, sed aliis quoque officiis aut rationibus impediuntur, quominus tot visitationes parochialis ecclesiae vel capellarum in loco capitali absolvant, permittimus, quatenus rectores istiusmodi parochiarum præter unicam ecclesiae parochialis visitationem, quae ab omnibus exigatur, reliquas stationes circa cruces, aut parvulas capellas in istis villis existentes, designent.

Hæc autem visitatio fieri debet quater una eademque die naturali vel ecclesiastica.

Moniales Ord. S. Benedicti in propria Ecclesia stationes absolvant.

Favore incarceratorum, infirmantium, seu alio quocumque impedimento detentorum, qui visitationes expressas aut nullatenus aut cum gravi incommodo peragere valerent, concedimus Confessariis potestatem alia pia opera e. g. eleemosynam, orationem aut jejunium pro visitationibus praefatis substituendi. Commutatio haec visitationis in aliud pium opus applicari quoque poterit favore juventutis scholasticae.

Insuper vigore Apostolicae Encyclicae, Vbli. Capitulo Nostro, Congregationibus tam saecularium quam regularium, adeoque Sororibus Misericordiae, de Providentia, III. Ordinis S. Dominici et S. Francisci Seraphici, sodalitatibus seu confraternitatibus ecclesias seu stationes processionaliter visitantibus, conditionem istam reducimus eum in modum ut bina processio ad stationes instituta pro omnibus visitationibus per 15. dies faciendis valeat. Omnes quoque, qui uti superius diximus a peragendis visitationibus praescriptis gravi incommodo, vel magna distantia ecclesiae, vel officiis suis arcentur, possunt conditioni isti satisfacere participando in moxdictis processionibus; adeoque ab aliis piis operibus titulo substitutionis a Confessario sibi imponendis liberi erunt.

Ad 2. Pro oratione ad intentiones superius expressas sufficiet 1. Pater noster, 1. Ave, 1. Credo et 5. „Qui passus es pro nobis“ &c. Qui vero processionaliter stationes absolvent, tenebuntur Litanias de OO. Sanctis cum versiculis et orationibus sequentibus recitare vel decantare.

Ad 3. VV. Ecclesiarum Rectores mutuum sibi præstabunt adjutorium in exceptione confessionum sacramentalium. Quare post communicata consilia in Decanatibus singulis introductionem celebritatis jubilæi, diebus e communi consilio statutis per singulas

parochias facient, ad quam tamen populus fidelis per epistolæ Nostræ pastoralis hic adjectæ $^{2}/_{2}$ promulgationem præparandus et instruendus est. $^{2}/_{2}$

Ad 4. pro parvulis ad communionem nondum admissis, aliud pium opus e. g. oratiuncula pro communione substituatur, quatenus indulgentiæ jubilæi participes evadant.

B. Itinerantes poterunt in locis ubi degunt, vel domum reversi — post adimpletas conditiones — consequi indulgentias. —

C. Nullus ordo necessario requiritur in operibus pro consecutione jubilæi ponendis, modo ultimum opus in statu gratiæ fiat. Si quis autem post confessionem labatur in peccatum mortale, non tenetur iterare visitationes ecclesiarum, tenetur tamen confiteri.

D. Unica Confessione et Communione non potest satisfieri praecepto paschali et simul acquiri jubilaeum.

IV. Quaenam indulgentiæ durante anno jubilaei suspendantur?

Juxta declarationem S. Pœnitentiariae Apostolicae dd. 25. Januarii 1875. hocce anno jubilaeo manere in suo vigore omnes indulgentias a S. Sede concessas et expresse non suspensas aut revocatas.

Huic instructioni adjungimus $^{3}/_{3}$ loco Pastoralis Nostrae adhortationis praeclaram beatae memoriae Leonis PP. XII. epistolam Encyclicam de jubilaei ex anno 1825. extensione ad universum Orbem catholicum datam, atque omnes Vos, Charissimi Cooperatores Nostri, in Domino obtestamur, quatenus illam crebro relegatis, recogitetis, et praecipue monita circa rationem agendi cum pœnitentibus alta mente servetis, et ita plurimum fructum, prout servos fideles et operarios decet, in hoc anno salutis ad horrea Domini afferatis. $^{3}/_{3}$

Mathias,
Episcopus.

A Consistorio episcopali r. l.

Premisliae die 11. Februarii 1875.

Ignatius Łobos,
Canonicus-Cancellarius.

JASŁO,

Typis Ludov. Dionis. Stœger, 1875.

[dod. 2]

PIUS PP. IX.

Wielebni Bracia i ukochani Synowie!

Pozdrowienie i błogosławieństwo apostolskie!

Powodowani srogiemi cierpieniami ciężkiemi Kościoła i tego wieku klęskami, oraz potrzebą wzywania pomocy Bożej, od czasu papieztwa naszego nie omieszkiwaliśmy nigdy zachęcać lud chrześciański, aby się starał Majestat Boży przebłagać i zasługiwać na łaskę niebieską czystością obyczajów, dziełami pokuty i pobożnemi modłami. Z tego powodu kilkakrotnie otwieraliśmy z apostolską szczodrobliwością wiernym w Chrystusie skarbiec duchownych odpustów, aby tem do prawdziwej pokuty zachęceni i sakramentem pojednania z plam grzechów oczyszczeni, do tronu łaski z tem większem przystępowali zaufaniem i godnymi się stali, aby Bóg modły ich przyjął łaskawie. Uczyniliśmy to równie jak w innych okolicznościach, szczególnie z powodu ś. powszechnego soboru watykańskiego, ażeby najważniejsze dzieło ku pożytkowi całego Kościoła ustanowione, również całego Kościoła modłami było wspierane, a jakkolwiek dla przygód czasu zawieszony został obchód tegoż soboru, orzekliśmy jednak i postanowili, aby ogłoszony przy tej sposobności i w formie jubileuszu osiągnąć się mający odpust pozostał w swej mocy, trwałości i sile, jak pozostaje dotąd dla dobra wiernego ludu.

Lecz oto w przebiegu niefortunnych czasów nadszedł już r. 1875., rok, który oznacza ów święty termin, w którym pobożne naszych przodków zwyczaje i rzymskich papieżów, poprzedników Naszych postanowienia uświęciły obchód uroczystości powszechnego jubileuszu. Z jaką ów rok jubileuszu, gdy spokojne czasy Kościoła regularnie święcić go dozwalały, czcią i nabożeństwem odbywał się, świadczą dawniejsze i nowsze zabytki hi-

storyi: uważany był bowiem zawsze jako rok zbawiennej pokuty całego ludu chrześciańskiego, jako rok odkupienia i łaski, przebaczenia i odpustu, w którym do tego świętego grodu Naszego i stolicy Piotrowej zbiegano się z całego świata i wszystkim wiernym, podnieconym do dzieł pobożności, najobfitsze wszelkiego rodzaju pojednania i łaski dla zbawienia dusz nastręczały się dobrodziejstwa. Wiek nasz widział już tę pobożną i świętą uroczystość, gdy bowiem b. p. Leon XII. poprzednik Nasz, jubileusz w r. 1825. zapowiedział, dobrodziejstwo to przyjął lud chrześciański z taką żarliwością, że tenże Papież patrzył na ciągły do tego miasta napływ pielgrzymów przez cały rok i powinszować mu było można, iż religia, pobożność, wiara, miłość i blask cnót wszelkich cudownie wtedy zajaśniały. Oby Nasze i rzeczy świeckich i świętych takie było ninie położenie, iżbyśmy, będąc zmuszonymi zaniechać uroczystości wielkiego jubileuszu w roku tego wieku 1850. dla opłakanych stosunków czasu, mogli go przynajmniej teraz szczęśliwie obchodzić według owej starej modły i obyczaju, jaki przodkowie Nasi zachowywać byli przywykli. Lecz z dopustu Bożego nie tylko nieusunięte są, lecz wzrastają coraz bardziej owe wielkie trudności, jakie wówczas wzbroniły Nam zapowiedzenia jubileuszu. Lecz zwróciwszy uwagę na tyle nieszczęść, które dotknęły Kościół, na tyle usiłowań jego nieprzyjaciół, chcących wyrwać z dusz wiarę Chrystusa, zepsuć zdrową naukę i szerzyć jad bezbożności, na tyle zgorszeń wszędzie wiernym w Chrystusie narzucanych, na szeroko rozlewające się zepsucie obyczajów i pełny zgrozy boskich i ludzkich praw wywrot, tak szerzący się daleko, tak płodny w ruiny, który dąży do zniszczenia nawet w ludzkich duszach zdrowego zmysłu: zwróciwszy uwagę na to, że w takiem nagromadzeniu złego, tem bardziej jeszcze z mocy apostolskiego Naszego urzędu powinniśmy się starać, aby wiara, religia i pobożność znajdowały ochronę i krzewiły się, aby duch modłów był pielęgnowany i wzrastał, aby upadli podniecani byli do pokuty serca i poprawy obyczajów, aby grzechy zasługujące na gniew Boży odkupywane były świętemi dziełami, a do tych owoców głównie prowadzi święcenie wielkiego jubileuszu; mniemaliśmy, iż nie należy Nam ścierpieć, aby zachowaniem tej formy, na jaką zezwalają warunki czasu, z tego powodu lud chrześciański pozbawiony był owego zbawiennego dobrodziejstwa; iżby tym sposobem wzmocniony na duchu, postępował coraz gorliwiej po drogach sprawiedliwości i oczyszczony z win tem łatwiej i hojniej dostąpił pojednania i łaski Bożej. Niechaj więc cały wojujący Kościół Chrystusa usłyszy głos Nasz, którym dla podwyższenia go, dla uświęcenia ludu chrześciańskiego i dla chwały Bożej, zaprowadzamy powszechny, przez cały rok następny 1875. trwać mający wielki jubileusz i z powodu tego jubileuszu oraz ze względu nań, powyżej wspomniony odpust nadany przy sposobności soboru watykańskiego w formie jubileuszu, z woli Bożej i tej Stolicy Apostolskiej zawieszając i jako zawieszony ogłaszając, otwieramy na oścież niebieski ów skarbiec, który zebrany z zasług, mąk i przymiotów Chrystusa, Jego Matki N. Panny i wszystkich Świętych, twórca ludzkiego zbawienia Naszemu rozdawnictwu powierzył.

Ufni przeto w miłosierdzie Boże i władzę błogosławionych Piotra i Pawła apostołów, i z nadanej Nam chociaż niezasłużonym przez Pana mocy wiązania i rozwiązywania, wszystkim i każdemu z osobna w Chrystusie wiernym, czy to w mieście naszem przemieszkującym lub przybywającym do niego, czy po za obrębem wspomnionego miasta w którejkolwiek świata części zamieszkałym, u stolicy apostolskiej w łasce i posłuszeństwie będącym, i wzmocnionym spowiedzią odprawioną ze szczerą skruchą i św. komunią — z których pierwsi odwiedzą bazylikę śś. Piotra i Pawła oraz św. Jana laterańskiego i św. Mari-Maggiore w Rzymie *i raz tylko na dzień przez ~~czternaście~~ piętnaście dni czy to naturalnych czy kościelnych, bądź z kolei bądź z przerwami, i to liczyć się mających od pierwszych nieszporów jednego dnia aż do zupełnego zmroku wieczornego dnia następnego;* inni zaś pobożnie odwiedzą kościół katedralny lub większy i inne trzy w temże samem mieście, miejscu lub na przedmieściach, a wskazać się mające przez zarządzających kapłanów miejscowych lub ich wikaryuszów lub innych za ich poleceniem, skoro niniejsza encyklika dojdzie do ich wiadomości, również raz na dzień przez dni ~~czternaście~~ piętnaście bądź z kolei bądź z przerwami, jak wyżej i tam o katolickiego kościoła i tej stolicy apostolskiej pomyślność i podwyższenie, o wytępienie odszczepieństwa i nawrócenie wszystkich błądzących, o całego ludu chrześciańskiego pokój i jedność w duchu Naszym pobożne do Boga modły słać będą — stanowimy i litościwie w Panu przyzwalamy, aby zupełnego w roku jubileuszowym odpustu wszystkich swych grzechów, przebaczenia i łaski w zwyż wspomnionym przeciągu rocznym raz dostąpili, zgadzając się zarazem, aby odpust ten również do dusz, które w miłości bożej świat ten opuściły, sposobem wstawienia się mógł się odnosić.

Podróżujący na morzu i lądzie, gdy wróciwszy do domu lub gzieindziej się zatrzymawszy, dopełnią co zwyż zostało wskazanem i zwiedziwszy tyleż razy kościół katedralny lub większy, lub parafialny w miejscu swego zamieszkania lub stacyi, tegoż samego odpustu dostąpić będą mogli. Zezwalamy również i nadajemy władzę rzeczonym duchownym przełożonym miejsca, aby zakonnice, które przyjęły regułę i inne panny i niewiasty bądź w klauzurze klasztornej, bądź w innych religijnych i pobożnych domach lub zgromadzeniach żyjące, tudzież Anachoretów równie jak pustelników i innych bądź laików, bądź duchownych świeckich lub regularnych w więzieniu lub niewoli będących, lub niemocą ciała dotkniętych, lub też jakąkolwiek inną przeszkodą wstrzymanych od spełnienia owych odwiedzin w przepisanej formie, jakoteż chłopców, którzy jeszcze do pierwszej komunii nie byli przypuszczeni, od owej komunii uwalniali i wszystkim tym, oraz każdemu z osobna bądź osobiście bądź przez ich regularnych prałatów lub przełożonych, lub przez rozsądnych spowiedników, inne dzieła pobożności, miłosierdzia lub religii w miejsce tego rodzaju odwiedzin lub zamiast wspomnionej komunii sakramentalnej, wykonać się mające przepisywali, jak niemniej kapitułom tak świeckim jak regularnym, stowarzyszeniom, bractwom, uniwersytetom lub jakimbądź kolegiom kościoły procesyonalnie zwiedzającym, zwiedzenia te do mniejszej liczby według roztropnego sądu swego ograniczali

Prócz tego dajemy pozwolenie i moc owym zakonnicom i w nowicyacie będącym, wybrania sobie w tym celu jakiegobądź spowiednika, do słuchania zakonnic spowiedzi przez rzeczywistego przełożonego miejsca, w którym znajdują się klasztory, zatwierdzonego, wszystkim innym zaś i każdemu z osobna obojej płci wiernym w Chrystusie tak laikom jak świeckim duchownym i jakiejbądź reguły zgromadzeniom i zakładom zakonnym wyłącznego ustanowienia przyznajemy wolność i moc, aby sobie w tym celu wybierać mogli jakiegobądź kapłana za spowiednika, tak świeckiego jakoteż wszelkiej innej, odmiennej nawet reguły i zakładu zakonnika przez rzeczywistych również przełożonych duchownych, w których miastach, dyecezyach i terytoryach spowiedzi takich słuchać się będzie, do słuchania spowiedzi osób świeckich, zatwierdzonego, którzy to spowiednicy w ciągu wspomnionego przeciągu roku tych i te, co niniejszego jubileuszu szczerze i na seryo dostąpić postanowili i w duchu odniesienia z niego korzyści i spełnienia innych dzieł dla korzystania zeń, do spowiedzi do nich przystąpili, tym razem i tylko w obec trybunału sumienia mogą uwalniać od ekskomuniki, zawieszenia i innych kar i cenzur kościelnych zagrożonych lub orzeczonych przez ustawę lub człowieka z jakiejbądź przyczyny, jakkolwiek zastrzeżonych dla przełożonego miejsca lub Stolicy Apostolskiej, włączając w to wypadki zachowane każdemu z nich w sposób wyjątkowy, lub Papieżowi i stolicy apostolskiej, a które z resztą innemi najobszerniejszemi nawet koncesyami nie mogłyby być objęte, jak niemniej od wszystkich grzechów i występków jakkolwiek ciężkich i nadzwyczajnych, owym przełożonym, Nam i stolicy apostolskiej, jak wyżej orzeczono, zachowanych, zadawszy spowiadającym się zbawienną pokutę i inne rzeczy prawem nakazane, będą mogli również zamieniać na inne podobne i zbawienne dzieła wszelkie śluby choćby zaprzysiężone i zachowane stolicy apostolskiej (wyjąwszy jednak śluby czystości, religii i zobowiązań przyjętych przez trzeciego, lub gdzie chodzi o szkodę trzeciego, i kary zwane prezerwatywą grzechu, byleby zamiana nastąpić mająca niemniej zapobiegła grzechowi niż pierwotny przedmiot ślubu) a zresztą tą samą mocą i pełnią apostolskiej łaski dozwalamy, aby mogli rozgrzeszać penitentów, którzy otrzymali wyświęcenie a nawet zakonników za skryte niedopełnianie reguły i za uchybienie przełożonym przez pogwałcenie cenzur.

Nie zamierzamy jednak dawać mniejszą encykliką dyspensy za inne nieregularności czy to publiczne czy tajemne, ani za inny błąd, notę, lub inną niezdolność albo niezdatność jakim bądź sposobem objawiającą się, lub udzielać mocy dyspenzowania po za obrębem wspomnionych wypadków lub rehabilitowania i przywracania do pierwotnego stanu nawet przed trybunałem sumienia, ani czynić ujmę ustawie wydanej w d. 1. czerwca roku wcielenia 1741. z stósownemi postanowieniami przez b. p. Benedykta XIV. poprzednika Naszego w pierwszym roku jego Papieztwa, zaczynającej się od słów *Sacramentum poenitentiae.* Ani też encyklika niniejsza tym, co przez Nas i Stolicę apostolską lub przez jakiego prałata albo sędziego kościelnego uznani zostali imiennie jako ekskomunikowani, usunięci, pod interdyktem zostający lub cenzurom podpadli lub publicznie skazani, jeżeli

w ciągu wspomnionngo roku niedopełnią zadośćuczynienia i gdy zajdzie tego nie potrzeba, pogodzą się z stronami—na korzyść wyjść nie powinna i nie może.

Zresztą, jeżeli niektórzy po rozpoczęciu, dla dostąpienia w duchu tego jubileuszu przepisanych dzieł, śmiercią zaskoczeni nie dopełnią, i liczby zakreślonych odwiedzin uzupełnić nie zdołają, My, pragnąc uwzględnić łaskawie ich pobożną i gorliwą wolę, chcemy, aby jeżeli odbyli pokutę, spowiadali się i św. Komunią umocnieni zostali, stali się uczestnikami rzeczonego jubileuszu i odpuszczenia, tak jak gdyby wspomnione kościoły w dniach przepisanych rzeczywiście odwiedzili. Gdyby zaś kto po osiągnięciu z mocy niniejszych postanowień zwolnienia od cenzur lub zamiany ślubów, lub wspomnionych dyspens, zmienił rzeczywiste i szczere, zresztą potrzebne do tego, swoje przedsięwzięcie korzystania z jubileuszu, a tem samem nie dopełnił dzieł potrzebnych do korzystania zeń, jakkolwiek dla tego samego od winy grzechu za wolnego uważanym być nie może; niemniej jednak stanowimy i oświadczamy że tego rodzaju absolucye, zamiany i dyspensy przez nich osiągnięte rzeczonym postanowieniem, pozostają w swej mocy.

Chcemy rownież i stanowimy, aby niniejsza encyklika była we wszystkim ważną i skuteczną, i pełny swój skutek otrzymywała wszędzie, gdzie przez przełożonych miejsca ogłoszoną i do wykonania poleconą zostanie, oraz aby wszystkim wiernym w Chrystusie, w łasce i posłuszeństwie u stolicy apostolskiej zostającym i gdziekolwiekbądź zamieszkałym, równie jak podróżującym na morzu i lądzie wyszła na korzyść: w brew temu co się odnosi do udzielenia odpustów *ad instar*, i innych konstytucyj apostolskich wydanych na Soborach powszechnych, prowincyonalnych i synodalnych, lub do zwolnień albo zastrzeżenia dyspens; w brew przysiędze zgromadzeń żebrzących i wojskowych oraz instytutów, w brew potwierdzeniom apostolskim lub innym sposobem umocnionym statutom, ustawom, zwyczajom i przywyknieniom, jak również przywilejom, indultom i encyklikom apostolskim, mianowicie tym, w których wyraźnie jest zastrzeżonem żeby jakiego bądź zakonu, zgromadzenia i zakładu profesi spowiadali się swych grzechów przed spowiednikami innych zakonów. Jakkolwiek we wszystkiem tem w ogóle i poszczególe dla dostatecznego uchylenia winna być uczynioną o całej osnowie wyłączna, osobna, wyraźna i osobista wzmianka, lub inna wymaganą jest forma do jej zachowania, uważamy jednak na ten raz ową osnowę za zamieszczoną i formę za najdokładniej zachowaną, i odstępujemy od niej w zupełności i od wszystkiego co jej jest przeciwne, na rzecz wspomnionego celu.

Proponując z urzędu apostolskiego, jaki piastujemy, i z obowiązku pieczy, jaką rozciągać winniśmy nad całą trzodą Chrystusa, zbawienną tę sposobność osiągnięcia odpuszczenia i łaski, prosimy gorąco i zaklinamy w imię Pana naszego i księcia ogółu pasterzy, wszystkich patryarchów, prymasów, arcybiskupów, biskupów i innych przełożonych miejscowych, prałatów lub prawnie wykonywujących regularną juryzdykcyę miejscową w braku biskupów i prałatów, w łasce i posłuszeństwie u Stolicy Apostolskiej zostających, aby ludom swej pieczy poruczonym dobrodziejstwo to ogłosili i z całą żarliwością usiło-

wali, iżby wszyscy wierni przez pokutę z Bogiem pojednani, obrócili łaskę jubileuszu na dusz swoich korzyść i pożytek. Dla tego waszem szczególnie będzie staraniem Wielebni bracia, aby wybłagane naprzód publicznemi modłami miłosierdzie Boże, wszystkich umysły i serca światłem swem rozjaśniło, aby stosownemi naukami i przestrogami lud chrześciański do zebrania owoców z jubileuszu był kierowany i dokładnie zrozumiał, jaka jest jubileuszu chrześciańskiego ku korzyści i pożytkowi dusz siła i natura, w jaki sposób duchowy, owe dobra, dar Chrystusa Pana, najobficiej się uzupełniają, — a co powtarzał co lat pięćdziesiąt u ludu żydowskiego stary zakon, jako zapowiedź rzeczy przyszłych;— aby zarazem należycie był pouczony o mocy odpustów i o tem wszystkiem, co dla skutecznego wyznania grzechów i przyjęcia godnie Sakramentu czynić powinien. Ponieważ to atoli nie tylko przykłady, lecz dzieł urzędu kościelnego wymaga, aby w ludzie Bożym dojrzały upragnione owoce uświęcenia, nieomieszkujcie przeto żarliwości waszych księży Wielebni bracia zapalać w tym szczególnie czasie do pilnego spełniania służby zbawienia: a do wspólnego dobra, gdzie to stać się może, najwięcej się przyczyni, jeżeli sami przyświecając ludowi chrześciańskiemu przykładem pobożności i religii, odświeżą za pomocą duchownych praktykt ducha świętego swego powołania, aby nadal użyteczniej i zbawienniej w wykonywaniu swych obowiązków i w świętych misyach między ludem odbywać się mających, w ustanowionym przez was porządku i mierze postępowali. Gdy atoli wiek ten ma tyle plam, które należy zatrzeć i dobre popierać, chwyciwszy miecz ducha, jakim jest słowo Boże, całego dokładajcie starania, aby lud wasz doprowadzony został do znienawidzenia strasznej zbrodni bluźnierstwa, gdyż nic nie jest tak świętego, coby w tych czasach nie było pogwałcone; aby obowiązki swe poznał i wypełniał co do uroczystego święcenia dni świątecznych, co do zachowania przepisanych przez kościół Boży ustaw postu i wstrzemięźliwości i tym sposobem uniknąć mógł kar, jakie pogardzanie tem wszystkiem wywołało na ziemi. W obronie karności duchownej, w dobrym zarządzie instytucyj kleryków, niech wasza wytrwałość i żarliwość nie ustaje, i wszelkiemi, jakie są w waszej mocy sposobami niesie pomoc młodzieży otoczonej niebezpieczeństwami, która, nie tajno wam w jakiem jest położeniu i na jak ciężkie narażona klęski. Ten rodzaj złego gorzkim był dla samego Odkupiciela, który przeciw jego sprawcom te wyrzekł słowa: A ktoby zgorszył jednego z tych małych, którzy w mię wierzą, daleko mu lepiej było, aby był zawieszony kamień młyński u szyji jego i w morze był wrzucony. (Marek 9, 42). Nic bowiem nie jest godniejszym świętego jubileuszu, jak że wszelkie dzieła miłości obficiej są wykonywane: dla tego rzeczą będzie waszej gorliwości Wielebni bracia, dodawać bodźca, aby ubodzy otrzymywali wsparcie, aby grzechy odkupywane były jałmużnami, o których tyle dobrego powiedziane jest w pismach świętych: a im szerzej owoce miłosierdzia rozradzać się będą i trwalszem się staną, bardzo będzie stosownem, aby pomoc miłosierdzia niesioną była pielęgnowaniu lub tworzeniu owych zakładów, które w tych czasach najgłówniej przyczyniają się do po-

żytku dusz i ciał. Jeżeli dla osiągnięcia tych dóbr wszystkich wasze umysły i serca się skupią, być nie może, aby Królestwo Chrystusa i sprawiedliwość jego wielkiego nie doznały przyrostu, i aby łaska Boża w tym wyjątkowym czasie, w tych dniach zbawienia, nie zlała na synów swej miłości, obfitości darów niebieskich.

Do Was w końcu synowie powszechnego Kościoła katolickiego zwracamy Naszą mowę i wszystkich, oraz każdego z osobna z miłością ojcowską napominamy, abyście tej sposobności osiągnięcia przez jubileusz przebaczenia tak użyli, jek tego szczere zbawienia waszego pragnienie po Was wymaga. Jeżeli kiedy, to zapewne teraz nader jest potrzebnem ukochani synowie! oczyścić sumienie Wasze z dzieł martwych, poświęcać ofiary sprawiedliwości, uprawiać owoce godne pokuty i siać łzy, abyśmy radość zbierali. Majestat boski dostateczną daje nam wskazówkę czego od nas wymaga, gdy już tak długo dla nieprawości naszej cierpimy i upadamy pod brzemieniem jego groźby i pod tchnieniem gniewu jego. Ludzie ilekroć zbyt twardą przyciśnięci są potrzebą, zwykli wysyłać posłów o pomoc do najbliższych narodów. My, co jest lepiej, wyślijmy posłów do Boga; jego błagajmy o pomoc, do niego uciekajmy się sercem, modłami, postami i jałmużnami. Gdyż im bliższymi będziemy Boga, tem dalej przeciwnicy nasi od nas odpędzeni zostaną. Lecz Wy szczególnie słuchajcie głosu apostolskiego, do Boga bowiem sprawujemy poselstwo, wy co pracujecie i obciążeni jesteście, wy co zbłąkawszy się z drog zbawienia, uginacie się pod jarzmem niecnych żądz i szatańskiej niewoli. Nie pogardzajcie skarbami dobroci, cierpliwości i pobłażliwości Bożej, i gdy tak wielka tak łatwa uzyskania przebaczenia przygotowaną wam jest obfitość, niechcijcie oporem waszym czynić się nieuniewinnionymi w obliczu boskiego sędziego, i ściągać na siebie gniew w dniu pomstwy i objawienia sprawiedliwego sądu Boga. Wejrzyjcie przeto występni w serca wasze i pojednajcie się z Bogiem; świat przechodzi a z nim jego pokusy; porzućcie dzieła ciemności, przybierzcie zbroję światła, przestańcie być nieprzyjaciołmi waszej duszy, abyście jej nareszcie pokój w tym wieku, a w innym wieczne sprawiedliwych nagrody wyjednali. To są Nasze życzenia, tego od najlitościwszego Pana wymagać nie przestaniemy, i ufamy, że wraz z wszystkimi synami kościoła katolickiego, wspólnością modłów z Wami połączonymi, te dobra od Ojca miłosierdzia obficie osiągniemy. Tymczasem jako szczęśliwy i pomyślny świętego dzieła owoc, niech będzie rękojmia wszelkich łask i wszelkich darów niebieskich: błogosławieństwo apostolskie, którego Wam wszystkim Wielebni bracia i wam ukochani synowie ile was kościół katolicki liczy, z głębi serca miłościwie w Panu udzielamy.

Dan w Rzymie u Św. Piotra d. 24. Grudnia 1874, papieztwa naszego 29go.

Pius IX. Papież.

JASŁO,

Z drukarni Ludwika Dyonizego Stœgera, 1875.